

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 5. lipnja 2023.
(OR. en)

9636/23
ADD 1

LIMITE

CORLX 522
CFSP/PESC 751
COTER 103
CONOP 41
CONUN 126
COARM 121

NAPOMENA

Predmet: ODLUKA VIJEĆA o potpori Unije radi univerzalizacije i djelotvorne provedbe Međunarodne konvencije o suzbijanju djela nuklearnog terorizma – prilog

PRILOG

Potpora univerzalizaciji i djelotvornoj provedbi Međunarodne konvencije o suzbijanju djela nuklearnog terorizma

Informativni sažetak

Kontekst

Međunarodna konvencija o suzbijanju djela nuklearnog terorizma (ICSANT) iz 2005. jedan je od 19 međunarodnih pravnih instrumenata protiv terorizma koji su ključni za međunarodni mir i sigurnost. Od ožujka 2023. ta konvencija ima 120 stranaka, što znači da više od trećine svijeta njome još nije zaštićeno. Univerzalizacija je i dalje ključni cilj kako bi se ostvario puni potencijal ICSANT-a i izbjegla utočišta i rupe u zakonu. Međutim, sudjelovanje u ICSANT-u tek je prvi nužan korak, a ključna je i djelotvorna (zakonodavna i tehnička) provedba.

Pristupanje ICSANT-u podrazumijeva donošenje potrebnog nacionalnog provedbenog zakonodavstva kako bi se osiguralo da se svi zahtjevi utvrđeni u toj konvenciji na odgovarajući način prenesu u nacionalne pravne sustave. Time se osiguravaju sveobuhvatna pravna pokrivenost za kaznena djela koja uključuju nuklearni ili drugi radioaktivni materijal, među ostalim teroristička djela, i mehanizmi za sprečavanje takvog ponašanja i reagiranje na njega.

Prvi projekt Europske unije i Ujedinjenih naroda naslovljen „Potpora univerzalizaciji i djelotvornoj provedbi Međunarodne konvencije o suzbijanju djela nuklearnog terorizma” započeo je 2019. i bit će dovršen u lipnju 2023. Riječ je o važnome multilateralnom partnerstvu u području sigurnosti koje služi otklanjanju trajne prijetnje koju predstavljaju nuklearni ili drugi radioaktivni materijali koje nedržavni akteri nabavljaju ili upotrebljavaju u terorističke ili druge kriminalne svrhe. To je posebno važno u trenutku kada se diljem svijeta povećala politička pozornost posvećena pitanju nuklearne sigurnosti.

Obrazloženje projekta

ICSANT je i dalje vrlo važan ne samo za zemlje s nuklearnim materijalom i programima nuklearne energije nego i za sve druge zemlje jer ICSANT obuhvaća i druge radioaktivne materijale koji se obično upotrebljavaju u, među ostalim, medicini, industriji i poljoprivredi. Stoga je potrebno i dalje promicati i podupirati univerzalizaciju i djelotvornu provedbu Konvencije pokazivanjem koristi od pristupanja toj konvenciji za sve države te od sprečavanja i zabrane terorističkih i drugih kriminalnih radnji nedržavnih aktera koje uključuju nuklearni ili drugi radioaktivni materijal. U tom će pogledu Europska unija i Ujedinjeni narodi ponovno sudjelovati u novom projektu posvećenom potpori univerzalizaciji i djelotvornoj provedbi Međunarodne konvencije o suzbijanju djela nuklearnog terorizma”.

Cilj projekta

Cilj je projekta da se podupiranjem univerzalizacije i djelotvorne provedbe ICSANT-a osigura da ne postoji utočište za one koji počinu ili žele počinuti teroristička ili druga kaznena djela koja uključuju nuklearni ili drugi radioaktivni materijal.

Trajanje projekta

1. srpnja 2023. – 30. lipnja 2026. (36 mjeseci)

Zemljopisni opseg projekta

Globalno, regionalno, nacionalno

Pristup u okviru projekta

Ovaj projekt provodit će Odjel za sprečavanje terorizma Ureda Ujedinjenih naroda za droge i kriminal (UNODC), putem svojeg Programa za sprečavanje KBRN terorističke prijetnje, i Ured Ujedinjenih naroda za borbu protiv terorizma (UNOCT), putem svojeg Programa za sprječavanje oružja za masovno uništenje odnosno kemijske, biološke, radiološke i nuklearne terorističke prijetnje te pružanje odgovora na takvo oružje i prijetnje u okviru Centra Ujedinjenih naroda za borbu protiv terorizma (UNCCT), u bliskoj suradnji s relevantnim područnim uredima te, prema potrebi, međunarodnim i nevladinim organizacijama, uključujući delegacije Europske unije, Inicijativu centara izvrsnosti Europske unije za ublažavanje KBRN rizika, Međunarodnu agenciju za atomsku energiju (IAEA), Međuregionalni istraživački institut Ujedinjenih naroda za kriminal i pravdu (UNICRI), Ured Ujedinjenih naroda za poslove razoružanja (UNODA) i Skupinu stručnjaka Odbora Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda osnovanu u skladu s Rezolucijom 1540 (2004).

Projekt će se podijeliti na dva dijela, a provodit će ih UNODC i UNOCT/UNCCT u skladu sa svojim mandatima i stručnim znanjem. To će dovesti do toga da će UNODC provoditi neka ostvarenja i aktivnosti, dok će druge provoditi UNOCT/UNCCT. U nekim će slučajevima biti uključena oba tijela.

Projekt će se temeljiti na provedenim aktivnostima i alatima razvijenima tijekom projekta utvrđenog u Odluci Vijeća (ZVSP) 2018/1939 od 10. prosinca 2018.

Provodit će se u skladu s relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda i Globalnom strategijom Ujedinjenih naroda za borbu protiv terorizma (GCTS) u kojima se snažno naglašava da sve mjere za borbu protiv terorizma moraju biti u skladu s međunarodnim obvezama u pogledu ljudskih prava. Postojeće međunarodne norme i standardi u području ljudskih prava (kako su sadržani u ugovorima, običajnom pravu i drugim instrumentima) bit će uključeni u projekt.

Projekt će se provoditi na rodno osjetljiv način, uz uključivanje rodne perspektive u cijeli projekt. U projektu će se promicati rodna perspektiva, a u njegovu metodologiju biti će uključena rodna dimenzija te će se, u mjeri u kojoj je to moguće, osigurati jednake mogućnosti za dužnosnice i dužnosnike da sudjeluju u svim projektnim događanjima, uz isticanje prednosti uključivanja javnih službenica u nacionalne institucije. Sve povratne informacije prikupljene u anketama i testovima prije i nakon radionice bit će razvrstane po spolu kako bi se osiguralo da se projektom može obuhvatiti perspektiva dužnosnica i izvješćivati o njoj. Pokazatelji projekta omogućit će prikupljanje podataka razvrstanih prema spolu i izvješćivanje o njima.

UNODC i UNOCT prema potrebi će koordinirati provedbu svojih aktivnosti.

Kad god se za provedbu aktivnosti bude tražilo vanjsko stručno znanje, UNODC i UNOCT nastojat će angažirati stručnjake iz država članica Europske unije.

Projekt će uključivati suradnju s međunarodnom zajednicom i nacionalnim tijelima, uključujući parlamente, ministarstva pravosuđa i druge relevantne dionike, kako bi se promicala univerzalizacija ICSANT-a, povećala vidljivost važnosti pristupanja toj konvenciji i izgradili kapaciteti za njezinu djelotvornu provedbu.

Rezultati projekta

Rezultat br. 1: povećani broj država koje razmatraju/pokreću postupke kako bi postale stranke ICSANT-a te viša razina svijesti i znanja o toj konvenciji među korisnicima (nacionalni oblikovatelji politika i donositelji odluka, uključujući parlamentarne zastupnike) i na međunarodnim forumima; sinergije s drugim relevantnim međunarodnim pravnim instrumentima (Konvencija o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala i nuklearnih postrojenja, izmjena Konvencije o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala, Rezolucija VSUN-a 1540) iskorištavaju se prema potrebi.

Rezultat br. 2: poboljšanje nacionalnog zakonodavstva i kapaciteta dužnosnika u kaznenom pravosuđu i drugih relevantnih nacionalnih dionika u zemljama korisnicama za istragu, kazneni progon i odlučivanje u predmetima u kojima bi ta konvencija bila relevantna;

Rezultat br. 3: poboljšane politike, prakse i postupci za sprečavanje i otkrivanje prijetnje koju predstavljaju nedržavni akteri, uključujući teroriste, koji nabavljaju, posjeduju i/ili upotrebljavaju nuklearni ili drugi radioaktivni materijal, kao i odgovor na takvu prijetnju, te poboljšano znanje i razumijevanje prijetnje radiološkog i nuklearnog terorizma i drugih kriminalnih radnji koje uključuju takve materijale.

Rezultat br. 4: unaprijeđena nacionalna i međunarodna suradnja, uključujući razmjenu informacija, unutar država stranaka i među njima u osmišljavanju i donošenju djelotvornih i praktičnih mjera za djelotvornu provedbu Konvencije.

Ostvarenja i aktivnosti projekta

Rezultat br. 1: *povećani broj država koje razmatraju/pokreću postupke kako bi postale stranke ICSANT-a te viša razina svijesti i znanja o toj konvenciji među korisnicima (nacionalni oblikovatelji politika i donositelji odluka, uključujući parlamentarne zastupnike) i na međunarodnim forumima; sinergije s drugim relevantnim međunarodnim pravnim instrumentima (Konvencija o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala i nuklearnih postrojenja, izmjena Konvencije o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala, Rezolucija VSUN-a 1540) iskorištavaju se prema potrebi.*

Ostvarenje br. 1.1: *promiče se važnost univerzalizacije i djelotvorne provedbe ICSANT-a putem vidljivosti i zagovaranja relevantnih događanja i doprinosa tim događanjima.*

Aktivnost br. 1.1.1: *pokretanje projekata i predstavljanje rezultata prethodnih aktivnosti (UNODC/UNOCT)*

UNODC i UNOCT/UNCCT organizirat će pokretanje projekta u Beču odnosno New Yorku te pozvati lokalne stalne misije država članica. Provođitelji će nastojati uključiti predstavnike ključnih država članica, iz Europske unije i država članica ciljnih regija, kako bi se stvorio interes i zamah za taj drugi projekt te olakšala provedba na nacionalnoj i regionalnoj razini. Ta će događanja također biti prilika za razmjenu rezultata i iskustava stečenih tijekom prethodnog projekta.

Aktivnost br. 1.1.2: *promicanje Studije o razlozima zbog kojih države članice Ujedinjenih naroda ne postaju stranke ICSANT-a i izazovima s kojima se suočavaju, kao i o alatima za djelotvornu provedbu ICSANT-a (eng. Study on Reasons and Challenges of United Nations Member States for Not Becoming Party to ICSANT and Tools for its Effective Implementation) (UNOCT)*

UNOCT/UNCCT organizirat će tri (3) sjednice za promicanje i širenje Studije o razlozima zbog kojih države članice Ujedinjenih naroda ne postaju stranke ICSANT-a i izazovima s kojima se suočavaju, kao i o alatima za djelotvornu provedbu ICSANT-a koja je izrađena tijekom projekta ICSANT, koji će završiti u lipnju 2023. U toj se studiji iznosi dublje razumijevanje razloga zbog kojih države članice ne postaju stranke ICSANT-a i izazova s kojima se suočavaju te se izdaje niz preporuka o tome kako osigurati veću stopu pristupanja i djelotvornu provedbu. Konkretno, UNOCT/UNCCT pratit će daljnje postupke s ključnim državama članicama koje bi mogle imati koristi od rezultata i smjernica Studije.

Aktivnost br. 1.1.3: vidljivost i zagovaranje događanja povezanih s ICSANT-om koje organiziraju druge organizacije (UNODC/UNOCT) te doprinos tim događanjima

U okviru svojih mandata i prema potrebi, UNODC i UNOCT/UNCCT doprinosit će ICSANT-u stručnim znanjem i promicanjem te konvencije, kao i svojim radom u okviru projekta na relevantnim međunarodnim forumima poput događanja u koja su uključeni ili koje organiziraju sljedeći subjekti:

- međunarodni pravni okviri, koji uključuju, ali nisu ograničeni na Konvenciju o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala i njezinu izmjenu, Rezoluciju Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1540 (2004), Ugovor o neširenju nuklearnog oružja;
- međunarodne organizacije, koje uključuju, ali nisu ograničene na IAEA-u, Međunarodnu organizaciju kriminalističke policije (INTERPOL), UNICRI, Institut Ujedinjenih naroda za istraživanje razoružanja (UNIDIR), UNODA-u, Ured Ujedinjenih naroda za pravna pitanja (OLA);
- civilno društvo, uključujući nevladine organizacije;
- međunarodne inicijative koje uključuju, ali nisu ograničene na Inicijativu centara izvrsnosti Europske unije za ublažavanje KBRN rizika, Globalno partnerstvo protiv širenja oružja za masovno uništenje, Inicijativu za nuklearne prijetnje i Globalni koordinacijski pakt Ujedinjenih naroda za borbu protiv terorizma.

Ostvarenje br. 1.2: promiče se i povećava stopa pristupanja ICSANT-u i sinergije s drugim relevantnim međunarodnim pravnim instrumentima

Aktivnost br. 1.2.1: promicanje pristupanja putem posjeta zemljama (UNODC)

Na temelju opsežnih aktivnosti UNODC-a usmjerenih na univerzalizaciju i njegove široke mreže područnih ureda, UNODC će organizirati osam (8) posjeta državama koje još nisu stranke ICSANT-a, a koje bi na temelju UNODC-ove analize i prethodnog angažmana imale najviše koristi od savjetovanja uživo u glavnom gradu. UNODC u posjete državama treba uključiti relevantne nacionalne dionike, među ostalim, prema potrebi, zastupnike u Parlamentu.

Aktivnost br. 1.2.2: promicanje pristupanja suradnjom s nacionalnim parlamentima država članica koje nisu stranke ICSANT-a (UNOCT)

UNOCT/UNCCT organizirat će tri (3) nacionalna događanja radi zajedničkog poziva koji će biti upućen parlamentima država članica koje još nisu stranke Konvencije. Drugi relevantni dionici, uključujući ministarstvo vanjskih poslova, ministarstvo pravosuđa, regulatorna tijela za nuklearnu energiju i tijela za izvršavanje zakonodavstva, također će biti pozvani da se pridruže informativnom sastanku. Nacionalna događanja bit će usmjerena na važnost ICSANT-a za poboljšanje nuklearne sigurnosti, komplementarnosti i sinergija s drugim međunarodnim pravnim instrumentima, koristi od pristupanja i rizik od nepristupanja, dobre prakse u provedbi i prijetnju terorizma koja uključuje nuklearni i radioaktivni materijal. UNOCT/UNCCT, u suradnji s programskim uredom u Dohi, Programom UNOCT-a za parlamentarnu suradnju u sprečavanju terorizma i borbi protiv terorizma, blisko će surađivati s međunarodnim i regionalnim parlamentarnim organizacijama kako bi se promicalo pristupanje Konvenciji.

Aktivnost br. 1.2.3: promicanje pristupanja putem regionalnih radionica (UNODC)

Kako bi se poboljšala održivost napora za univerzalizaciju poduzetih u okviru prvog projekta EU-a u vezi s ICSANT-om, UNODC će organizirati četiri (4) daljnje virtualne regionalne, međuregionalne i podregionalne radionice o daljnjem postupanju za oblikovatelje politika i donositelje odluka u državama koje još nisu stranke ICSANT-a (tri (3) na engleskom, jedna (1) na francuskom jeziku).

Virtualne radionice temeljit će se na aktivnostima provedenima u okviru prethodne odluke Vijeća kako bi se osigurala održivost. Relevantni materijali razvijeni u okviru projekta kao što su e-učenje i priručnici za osposobljavanje te elektronički materijali za podizanje svijesti (koji su već dostupni na svih šest službenih jezika UN-a) prema potrebi će se upotrebljavati prije radionica i tijekom njih. Radionice će biti posvećene ICSANT-u, ali bavit će se i sinergijama s Konvencijom o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala i njezinom izmjenom, kao i Rezolucijom VSUN-a 1540 (2004) te će, prema potrebi, uključivati relevantne dionike (primjerice IAEA-u). UNODC će poticati države da među kandidate za virtualne radionice uključe zastupnike u Parlamentu.

Aktivnost br. 1.2.4: drugi zajednički seminar IAEA-e i UNODC-a za promicanje univerzalizacije ICSANT-a i izmjene Konvencije o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala (UNODC)

Na temelju uspješnog prvog zajedničkog događanja održanog 11. i 12. studenoga 2021., UNODC će zajedno s IAEA-om organizirati drugo takvo događanje. Događanje će se održati u Beču (Austrija).

Aktivnost br. 1.2.5: promicanje pristupanja putem događanja na visokoj razini na marginama Međunarodne konferencije o nuklearnoj sigurnosti IAEA-e 2024. (UNODC)

Na temelju uspješnog popratnog događanja koje je UNODC održao 2020. na marginama Međunarodne konferencije o nuklearnoj sigurnosti IAEA-e (ICONS), UNODC će 2024. održati događanje na visokoj razini na sljedećoj takvoj konferenciji u Beču (Austrija). Konferencija okuplja ključne aktere u području nuklearne sigurnosti, a sastoji se od ministarskog dijela te znanstvenog i tehničkog programa, što uključuje rasprave o politikama na visokoj razini i paralelne tehničke sastanke. Na posljednjoj konferenciji 2020. sudjelovalo je više od 57 ministara i više od 2000 stručnjaka iz više od 130 zemalja i 35 međunarodnih organizacija.

Aktivnost br. 1.2.6: promicanje pristupanja putem događanja na visokoj razini na marginama Tjedna borbe protiv terorizma u New Yorku (UNOCT)

UNOCT/UNCCT organizirat će događanje na visokoj razini tijekom Tjedna borbe protiv terorizma u Ujedinjenim narodima u New Yorku, izrazito vidljivo dvogodišnje okupljanje država članica i međunarodnih partnera u borbi protiv terorizma.

Aktivnost br. 1.2.7: popratno događanje o dimenzijama ljudskih prava pri provedbi ICSANT-a (UNODC/UNOCT)

UNODC i UNOCT organizirat će popratno događanje o odredbama ICSANT-a koje se odnose na ljudska prava. Među pozvanim govornicima bit će posebni izvjestitelj za promicanje i zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u borbi protiv terorizma te predstavnici drugih međuvladinih i nevladinih organizacija. To će se događanje, među ostalim, temeljiti na UNODC-ovu Programu br.4 za pravno osposobljavanje u području borbe protiv terorizma o ljudskim pravima i kaznenopravnom odgovoru na terorizam i na UNODC-ovu Programu za pravno osposobljavanje u području borbe protiv terorizma br. 1 o borbi protiv terorizma u kontekstu međunarodnog prava.

Rezultat br. 2: poboljšanje nacionalnog zakonodavstva i kapaciteta dužnosnika u kaznenom pravosuđu i drugih relevantnih nacionalnih dionika u zemljama korisnicama za istragu, kazneni progon i odlučivanje u predmetima u kojima bi ta konvencija bila relevantna;

Ostvarenje br. 2.1: pruža se zakonodavna pomoć državama koje ju zatraže

Aktivnost br. 2.1.1: relevantna zakonodavna pomoć kako bi se provele odredbe ICSANT-a te kako bi se službenicima na terenu, tijelima za izvršavanje zakonodavstva, tužiteljima i pravosuđu omogućila primjena zakona (UNODC)

UNODC će, na zahtjev i prema potrebi, državama koje zatraže pomoć pružiti relevantnu zakonodavnu pomoć putem pregleda zakonodavnih dokumenata, i to na temelju zajedničkih oglednih odredaba UNODC-a i IAEA-e u području kriminalizacije protiv nuklearnog terorizma, upitnika za samoprocjenu koji je izradio UNODC i koji se nalazi na internetskim stranicama UNODC-a posvećenih ICSANT-u, Priručnika UNODC-a o uzajamnoj pravnoj pomoći i izručenju i alatu UNODC-a za zahtjeve za uzajamnu pravnu pomoć, dobrih praksi utvrđenih putem UNODC-ove zbirke nacionalnog provedbenog zakonodavstva iz članka 2. ICSANT-a, kao i alata koje UNODC treba razviti u okviru ostvarenja br. 2.3. UNODC će korisnicima ponuditi mogućnost da parlamentarnim zastupnicima predstave predložene zakonodavne izmjene.

Ostvarenje br. 2.2: ojačana je sposobnost nacionalnih kaznenopravnih sustava za sprečavanje, otkrivanje, suzbijanje, istragu, kazneni progon i donošenje presuda za kaznena djela povezana s ICSANT-om

UNODC će organizirati pet (5) nacionalnih seminara za studente centara za pravosudno obrazovanje i osposobljavanje te deset (10) internetskih seminara o različitim aspektima primjene ICSANT-a. UNODC će se oslanjati na dugogodišnju i dokazanu stručnost u tom području koja je razvijena u okviru njegova Programa za sprečavanje KBRN terorističke prijetnje u skladu s mandatom koji je Opća skupština UN-a dodijelila UNODC-u.

Aktivnost br. 2.2.1: nacionalni seminari za centre za pravosudno obrazovanje i osposobljavanje (UNODC)

UNODC će u državama strankama provesti pet (5) seminara za centre za pravosudno obrazovanje i osposobljavanje kako bi se povećala njihova sposobnost za djelotvornu provedbu Konvencije i podigla svijest o njoj. Na seminarima će, među ostalim, biti predstavljen priručnik o fiktivnim slučajevima povezanim s kaznenim djelima prema ICSANT-u i drugi materijali koje je izradio UNODC, uključujući materijale izrađene u okviru ostvarenja br. 2.3, te će se s ciljem osiguravanja održivosti primjenjivati metodologija osposobljavanja edukatora.

Aktivnost br. 2.2.2: niz internetskih seminara (UNODC)

UNODC će održati deset (10) internetskih seminara o različitim ključnim aspektima ICSANT-a, kao što su, među ostalim, nadležnost, izručenje, ljudska prava i čuvanje dokaza. Internetski seminari održavat će se na nekoliko jezika. Bit će pozvani i drugi međunarodni subjekti, kao što su IAEA, INTERPOL, Inicijativa centara izvrsnosti Europske unije za ublažavanje KBRN rizika i Odbor za Rezoluciju 1540. Snimke internetskih seminara bit će dostupne na internetu kako bi se osigurala održivost. Pozivima upućenima stalnim misijama poticat će se sudjelovanje relevantnih nacionalnih dionika, uključujući parlamentarne zastupnike.

Ostvarenje br. 2.3: alati za tehničku pomoć razvijaju se, ažuriraju, proširuju i/ili specijaliziraju

Aktivnost br. 2.3.1: internetske stranice ICSANT-a (UNODC)

Internetske stranice UNODC-a posvećene ICSANT-u (unodc.org/icsant) postale su referentna točka za stručnjake diljem svijeta jer sadržavaju sve dostupne materijale o Konvenciji, uključujući njezinu postupovnu povijest, status pristupanja, analitičke članke, zbirku nacionalnog provedbenog zakonodavstva, alate za izgradnju kapaciteta i povezanu tehničku i zakonodavnu pomoć UNODC-a. Od njihova pokretanja u rujnu 2021. više od 10 000 korisnika pregledalo je internetske stranice. UNODC će održavati, redovito ažurirati i nadopunjavati internetske stranice na svim službenim jezicima UN-a (arapski, kineski, engleski, francuski, ruski i španjolski jezik). Primjerice, na internetskim stranicama nalazit će se svi razvijeni novi alati, izvješća o događanjima i dodatno nacionalno zakonodavstvo kojim se provodi članak 2. ICSANT-a.

Nadalje, na internetskim stranicama nalazit će se baza podataka tijela imenovanih za ICSANT (u skladu s ostvarenjem br. 4.1).

Aktivnost br. 2.3.2: specijalizirani alati za tehničku pomoć (UNODC)

UNODC će razviti dodatne i specijalizirane alate za tehničku pomoć u vezi s ICSANT-om i objaviti ih u tiskanom i elektroničkom obliku na internetskim stranicama UNODC-a posvećenima ICSANT-u (unodc.org/icsant), na svih šest službenih jezika UN-a. Materijali će uključivati:

- priručnik o različitim aspektima ICSANT-a (npr. nadležnost, ljudska prava, oduzimanje i zaštita materijala koji nisu uključeni u regulatorni nadzor i međunarodna suradnja)
- priručnik o sinergijama s Konvencijom o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala (CPPNM) i njezinom izmjenom
- priručnik o sinergijama s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 1540 (2004)
- priručnik o oglednim kaznenim odredbama koje obuhvaćaju kaznena djela utvrđena u ICSANT-u, CPPNM-u i njegovoj izmjeni, koji su zajednički izradili IAEA i UNODC

Aktivnost br. 2.3.3: videozapis o postupovnoj povijesti i glavnim odredbama ICSANT-a (UNODC)

UNODC će izraditi videozapis u kojem se objašnjavaju postupovna povijest i glavne odredbe ICSANT-a. Videozapis će sadržavati svjedočanstva nekoliko država stranaka i drugih dionika te će se njime osiguravati geografska i rodna ravnoteža i naglašavati važnost ICSANT-a. Videozapis će biti dostupan na internetskim stranicama UNODC-a posvećenima ICSANT-u (unodc.org/icsant) na svih šest službenih jezika UN-a.

Rezultat br. 3: poboljšane politike, prakse i postupci za sprečavanje i otkrivanje prijetnje koju predstavljaju nedržavni akteri, uključujući teroriste, koji nabavljaju, posjeduju i/ili upotrebljavaju nuklearni ili drugi radioaktivni materijal, kao i odgovor na takvu prijetnju, te poboljšano znanje i razumijevanje prijetnje radiološkog i nuklearnog terorizma i drugih kriminalnih radnji koje uključuju takve materijale.

Ostvarenje br. 3.1: ojačana je sposobnost država članica da spriječe i otkriju nabavu, posjedovanje i/ili upotrebu nuklearnog ili drugog radioaktivnog materijala i odgovore na njih.

UNOCT/UNCCT organizirat će četiri (4) regionalne radionice i simulacijske vježbe za izgradnju kapaciteta država članica u borbi protiv nuklearnog terorizma u Africi, srednjoj Aziji i Kavkazu te jugoistočnoj i istočnoj Europi. Regionalnim radionicama i simulativnim vježbama povećat će se kapaciteti država članica za otkrivanje, forenziku i ublažavanje radiološkog i nuklearnog terorizma te za odgovor na njih, među ostalim upotreba prilagođene metodologije kako bi se nacionalnim tijelima pomoglo u učinkovitoj provedbi ICSANT-a i jačanju međunarodne suradnje, čime se pokazuje važnost sudjelovanja u Konvenciji. Radionicama će se potaknuti utvrđivanje regionalnih predvodnika i razmjena dobrih praksi „jug-jug”. Osim toga, odabir zemalja temeljit će se, među ostalim, na nalazima i zaključcima UNOCT-ove / UNCCT-INTERPOL-ove zajedničke Globalne procjene prijetnje koju predstavljaju nedržavni akteri i njihova potencijalna upotreba KBRN materijala.

Aktivnost br. 3.1.1: regionalne radionice i simulacijske vježbe za izgradnju kapaciteta država članica u borbi protiv nuklearnog terorizma (UNOCT)

UNOCT/UNCCT organizirat će četiri (4) regionalne radionice i simulacijske vježbe za izgradnju kapaciteta u sljedećim područjima:

borba protiv radiološkog i nuklearnog terorizma s naglaskom na otkrivanju radi izgradnje kapaciteta u području otkrivanja, usmjeravajući se na utvrđivanje i primjenu dobrih praksi za otkrivanje radiološkog/nuklearnog materijala, uz informacije i instrumente koji doprinose izgradnji kapaciteta u borbi protiv radiološkog i nuklearnog terorizma jer je to povezano s upravljanjem sigurnošću granica;

borba protiv radiološkog i nuklearnog terorizma s naglaskom na forenzici radi izgradnje kapaciteta u području otkrivanja pomoću forenzike, usmjeravajući se na pokazivanje važnosti nuklearne forenzike, koordinaciju među agencijama, doprinos izgradnji kapaciteta u borbi protiv radiološkog i nuklearnog terorizma;

borba protiv radiološkog i nuklearnog terorizma s naglaskom na odgovoru i ublažavanju radi izgradnje kapaciteta u području odgovora i ublažavanja, usmjeravajući se na sposobnost učinkovitog, pravodobnog i koordiniranog odgovora na terorističke incidente koji uključuju nuklearni ili drugi radioaktivni materijal kao ključni element okvira nuklearne sigurnosti.

Ostvarenje br. 3.2: poboljšava se znanje i razumijevanje država članica o prijetnji koju predstavlja radiološki i nuklearni terorizam

UNOCT/UNCCT organizirat će četiri (4) ciljana osposobljavanja na nacionalnoj razini uz fizičku prisutnost za četiri (4) države članice radi izgradnje kapaciteta u borbi protiv radiološkog i nuklearnog terorizma. Osposobljavanjima će se poboljšati kapaciteti država članica za, među ostalim, razumijevanje rizika i prijetnji, razvoj protumjera, provedbu odgovora na incidente te utvrđivanje i zaštitu kritične infrastrukture i ključnih resursa. Za te će aktivnosti UNOCT/UNCCT iskoristiti opsežno iskustvo stečeno zahvaljujući portfelju u području osposobljavanja koji je razvijen i proveden u okviru njegova Globalnog programa za sprječavanje oružja za masovno uništenje odnosno kemijske, biološke, radiološke i nuklearne terorističke prijetnje, u okviru kojeg je osposobljeno više od 1500 dužnosnika.

Aktivnost br. 3.2.1: nacionalna osposobljavanja uz fizičku prisutnost za borbu protiv radiološkog i nuklearnog terorizma (UNOCT)

UNOCT/UNCCT surađivat će s državama članicama na utvrđivanju odgovarajućih osposobljavanja u području borbe protiv terorizma, u skladu s njihovim prioritetima i potrebama, kako slijedi:

nacionalno osposobljavanje – osnovni tečaj o radiološkim i nuklearnim prijetnjama koji osoblju omogućuje da se učinkovito odazove na radiološki i nuklearni incident, pružajući preporuke službama za intervenciju kako bi mogle raditi u okružju koje sadrži potencijalno opasne radiološke i nuklearne agense.

nacionalno osposobljavanje – prijelazni tečaj o radiološkim i nuklearnim prijetnjama koji uključuje relevantne teme povezane s radiološkim i nuklearnim prijetnjama. Taj će tečaj uključivati praktične demonstracije i vježbe te će završiti realnim scenarijima koji uključuju otkrivanje i zabranu trgovine radiološkim materijalom, utvrđivanje radiološkog ili nuklearnog materijala na mjestu zločina te prepoznavanje radioloških i nuklearnih opasnosti i dokaza.

nacionalno osposobljavanje – napredni tečaj o radiološkim i nuklearnim prijetnjama koji detaljnije obuhvaća radiološke i nuklearne prijetnje s posebnim naglaskom na napravama za radiološko raspršenje i improviziranim nuklearnim uređajima.

nacionalno osposobljavanje – tečaj o radiološkim i nuklearnim protumjerama kojim se predstavlja višeagencijski pristup usmjeren na razvoj protumjera za radiološke i nuklearne prijetnje te na zajednički odgovor nacionalnih agencija, među ostalim, tijela za izvršavanje zakonodavstva, carine, sigurnosnih agencija, službi koje prve reagiraju, obavještajnih službi, javnog zdravstva, regulatornih tijela, industrije itd. na radiološke i nuklearne incidente.

nacionalno osposobljavanje – tečaj o zaštiti kritične infrastrukture usmjeren na sektore koji se mogu izravno napasti, kao što su nuklearne elektrane, istraživački nuklearni reaktori, lokacije koje sadržavaju radioizvore, prometni čvorovi, kao i na sektore na koje nedržavni akteri mogu ciljati kako bi pridobili osjetljive i kontrolirane tehnologije.

Rezultat br. 4: unaprijeđena nacionalna i međunarodna suradnja, uključujući razmjenu informacija, unutar država stranaka i među njima u osmišljavanju i donošenju djelotvornih i praktičnih mjera za djelotvornu provedbu Konvencije.

Ostvarenje br. 4.1: olakšana je razmjena informacija u skladu sa zahtjevima ICSANT-a

S učinkom od 3. listopada 2022., Ured UN-a za pravna pitanja (OLA), u svojstvu izvršitelja dužnosti depozitara glavnog tajnika za tu konvenciju, službeno je zatražio od UNODC-a, s obzirom na njegov mandat, ulogu i stručno znanje o ICSANT-u, da prima i širi obavijesti o imenovanju tijela koje države članice upute na temelju članka 7. stavka 4. Sve takve obavijesti šalju se na sljedeću e-adresu: unode-icsant@un.org. Primljene obavijesti objavljuju se na internetskim stranicama UNODC-a posvećenima ICSANT-u i, podložno daljnjem prijenosu informacija UNODC-a OLA-i, na internetskim stranicama posvećenima Zbirci ugovora Ujedinjenih naroda.

Aktivnost br. 4.1.1: kampanja za poticanje država stranaka ICSANT-a da imenuju nadležno tijelo i točku za vezu na temelju članka 7. stavka 4. te konvencije (UNODC)

UNODC će provoditi aktivnosti podizanja svijesti s ciljem poticanja država koje su već stranke ICSANT-a da ispune obvezu utvrđenu u članku 7. stavku 4., kojim se od država stranaka zahtijeva da obavijeste Ujedinjene narode o svojim nadležnim tijelima i točkama za vezu odgovornima za slanje i primanje informacija povezanih s ICSANT-om. Aktivnosti će uključivati slanje pisama relevantnim stalnim misijama u kojima se od njih traži da ispune svoju obvezu iz članka 7. stavka 4., vođenje bilateralnih sastanaka, izradu letaka i drugih informativnih materijala na svih šest službenih jezika UN-a.

Aktivnost br. 4.1.2: sastanak nacionalnih nadležnih tijela i točaka za vezu povezanih s ICSANT-om (UNODC)

UNODC će organizirati prvi sastanak tih nadležnih tijela i točaka za vezu u Beču (Austrija) u trećoj godini projekta. Sastanak će, među ostalim, uključivati simuliranu koordinacijsku vježbu i osposobljavanje o tome kako biti učinkovita točka za vezu u skladu s člankom 7. točkom 4. Sastanak će biti usmjeren na nacionalne točke za vezu i druge relevantne nacionalne dionike.

Aktivnost br. 4.1.3: Virtualni informativni sastanci o ICSANT-u postojećim pravosudnim i sigurnosnim mrežama UNODC-a (UNODC)

Na temelju dugogodišnjih mreža suradnje koje se sastoje od kontaktnih točaka u području sigurnosti i sudstva koje je UNODC uspostavio u različitim regijama svijeta (npr. za Sahel, Bliski istok i sjevernu Afriku te Indijski ocean), UNODC će održavati internetske tehničke informativne sastanke i virtualno surađivati s tim mrežama primjenom metodologije osposobljavanja edukatora. Kontaktne točke tih dugogodišnjih mreža redovito surađuju s pomoću analize operativnih izazova, razmjene dobrih praksi kao odgovorom na te izazove i raspravom o relevantnim slučajevima.

Ostvarenje br. 4.2: ciljna publika na regionalnoj razini koristi se najboljim praksama i iskustvima stečenima u vezi s pristupanjem ICSANT-u i provedbom te konvencije kako bi se povećala njezina djelotvorna provedba i nuklearna sigurnost

Aktivnost br. 4.2.1: sastanci zajednica stručnjaka (UNOCT)

UNOCT/UNCCT organizirat će četiri (4) sastanka radi promicanja nacionalne suradnje stručnjaka u području radiološkog i nuklearnog terorizma te stručnjaka za borbu protiv terorizma kako bi se poboljšala razmjena informacija i obavještajnih podataka te koordinacija među agencijama. Na tim će se sastancima okupiti zajednice stručnjaka s predstavnicima agencija za borbu protiv terorizma, carine, službi koje prve reagiraju, obavještajnih službi, pravosuđa, tijela za izvršavanje zakonodavstva, tijela za oblikovanje politika / donošenje odluka, dužnosnika u području javnog zdravlja, regulatornih tijela za nuklearnu energiju itd. Sastancima će se omogućiti zajednicama stručnjaka da utvrde nedostatke, izazove i stečena iskustva te da razmjenjuju najbolje prakse povezane s razmjenom informacija i obavještajnih podataka te međunarodnom suradnjom. Te će zajednice poticati suradnju i koordinaciju dionika relevantnih za djelotvornu provedbu ICSANT-a i nuklearnu sigurnost te će se koristiti platformom UNOCT-a za povezivanje i učenje. Radi se o inovativnom internetskom alatu za izgradnju kapaciteta pokrenutom u listopadu 2021. koji okuplja države članice, privatni sektor, akademsku zajednicu, skupine za strateško promišljanje, istraživačke institute i civilno društvo kako bi se poboljšalo pružanje tehničke pomoći uživo. Ta je platforma jedinstveni virtualni alat kojim se uklanjaju prepreke poput troškova, geografske udaljenosti i ograničenja povezanih s pandemijom, tako što se različitim dionicima i stručnjacima bilo kada i bilo gdje na raspolaganje stavljaju resursi za borbu protiv terorizma te sprečavanje i suzbijanje nasilnog ekstremizma.